

De gamle platter fortæller – 58.

DAGBLADETS navnkundige journalist, salige Arne Jensen, skrev i starten af 1970'erne artikelserien "De gamle platter fortæller" om kongeskiverne fra Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab. Det blev til i alt 75 artikler, der blev bragt i DAGBLADET i 1972/73. Enkelte af artiklerne blev gengivet op til fugleskydningsselskabets 200 års jubilæum i 1987.

Som en markering af fugleskydningsselskabets 225 års jubilæum, den 28. august 2012, bliver Arne Jensens artikler nu genudgivet. I nogle tilfælde er historien eller ny viden løbet fra artiklerne, men i respekt for Arne Jensen, bliver alle artiklerne bragt, som de i sin tid blev skrevet af den lune journalist. Bortset fra justeringer af diverse trykfejl, er der ikke rettet et komma i Arne Jensens artikler. For at artiklerne til stadighed kan have et opdateret og korrekt indhold i forhold til nutidens læsere, vil der dog i de fleste tilfælde være tilføjet et supplerende efterskrift til de gamle artikler.

Skulle disse tilføjelser eller korrektioner være mangelfulde eller utilstrækkelige, vil det være meget interessant hvis DAGBLADETS læsere kan supplere.

Foruden de gamle artikler, har redaktøren på fugleskydningsselskabets hjemmeside, Henrik Brandt, i samarbejde med redaktionsleder på DAGBLADET Lars Ahn Pedersen forøget serien med yderligere 25 artikler. De 100 artikler vil blive bragt i DAGBLADET i de 100 lørdagsaviser der ligger op til jubilæumsdagen.

Fugleskydningsselskabet officielle betegnelse for de gamle klenodier er "skiver", men i fortsat respekt for Arne Jensens ordvalg, vil vi her bibeholde den oprindelige overskrift.

Interesserede læsere kan læse meget mere om det gamle selskab på www.roskildefugleskydning.dk.

Regenternes valgsprog

En ubrudt række fra Christian den Første til Margrethe den Anden

I den romantiske periode omkring 1800-tallet var det højeste mode, også i det bedre borgerskab, at skabe sig et valgsprog med angivelse af de især åndelige værdier, man satte højt.

Det var også tilfældet med Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskabs fuglekonge i 1790, om hvem vi kun ved, at han hed J.P. Obel og var købmand. Hans platte, der findes i samlingen på Hotel Prindsen, viser en kvindefigur med en fugl og et anker på en efterhånden noget molesteret guldbund. På rammen står:

"Haab, Aarvaagenhed og Flid
lønner Manden i sin Tid".

Herfra må man vel så gå ud fra, at Obels højeste ønske var at være et håbefuldt, vågent og flittigt menneske.

Men ellers har valgsprog gennem århundreder nærmest været forbeholdt fyrstelige regenter. Danmark har således en ubrudt række af valgsprog fra Christian den Første til Margrethe den Anden. Men allerede længe før kender man kongelige fyndord. Et af de ældste er vel sagnkongen Rolf Krages: "Den flyr ej ilden, som over den springer".

*

Men lad os benytte lejligheden til at bringe listen over de kongelige valgsprog:

Christian den Første: "Dyden viser vejen".

Hans: "For kongen og folket".

Christian den Anden: ”Så er det beskikket”.

Frederik den Første: ”Mit håb er Gud alene”.

Christian den Tredie: ”Ske Herrens vilje”.

Frederik den Anden: ”Intet uden Gud”. Men Anden Frederik havde nu andre interesser end de religiøse. I hvert fald sagde Anders Sørensen Vedel i Ribe Domkirke i sin ligtale over ham:

”Dersom kongen havde holdt sig fra den skadelige drik, som nu gængs er, kunne han have levet mangan god dag længere”.

Christian d. Fjerde: ”Guds frygt styrker rigerne”

Frederik den Tredie: ”Herren er mit forsyn”. Han er imidlertid blevet mere kendt for den udtalelse, han på sit dødsleje kom med om Griffenfeld: ”Gør en stor mand ud af ham, men gør det langsomt”.

Christian d. Femte: ”Gudsfrygt og retfærdighed”.

Frederik den Fjerde: ”Herren er min hjælper”.

Christian den Sjette: ”For Gud og Folket”.

Frederik den Femte: ”Ved forsigtighed og forstandighed”.

Christian d. Syvende: ”Kærlighed til fædrelandet er min ære”. Den sindssyge konge nævner derimod intet om sin kærlighed til den berygtede Støvlet-Katrine.

Frederik den Sjette: ”Gud og den retfærdige sag”. Som enevældskonge brugte han også udtrykket: ”Vi alene vide”.

Christian d. Ottende: ”Gud og fædrelandet”.

Frederik den Syvende: ”Folkets kærlighed min styrke”. Dette valgsprog blev i øvrigt ofte citeret, så det skulle minde om hans gemalinde, grevinde Danners folkelige herkomst, når der blev rettet voldsomme og platte angreb på hende.

Christian den Niende: ”Med Gud og ære og ret”.

Frederik den Ottende: ”Herren er mit forsyn”.

Christian den Tiende: ”Min Gud, mit land og min ære”.

Frederik den Niende: ”Med gud for Danmark”.

Margrethe d. Anden: ”Guds hjælp, folkets kærlighed, Danmarks styrke”.

*

Efterskrift:

I dag hænger skiverne for de nulevende fuglekonger i Restaurant Håndværkeren, mens de afdøde fuglekongers skiver er deponeret på Roskilde Museum. J.P. Obels skive indgår i museets særlige afsnit for skiverne og historien omkring Roskilde Fugleskydningsselskab.

- hb.

Artiklen blev bragt i Dagbladet den 26. maj 1973 og den 22. oktober 2011